

NÁVRH VEDENIA OSOBNÉHO STRETNUTIA SO ŽIAKOM A JEHO ZÁKONNÝM ZÁSTUPCOM

Verzia 1.0

September 2019

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ
PROGRAM
ĽUDSKÉ
ZDROJE

štátny inštitút
odborného
vzdelávania

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. www.esf.gov.sk; www.minedu.sk; www.siov.sk

centire

Národný projekt: Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP

Návrh vedenia osobného stretnutia so žiakom a jeho zákonným zástupcom

Vydal: Centire s.r.o. a TRANSFER Slovensko spol. s r.o. pre Štátny inštitút odborného vzdelávania v rámci NP Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP.

Výstup odbornej činnosti v rámci aktivity 4.6.7.1.1., verzia 1.0, Bratislava, september 2019, 43 strán, (26,5 NS).

Text neprešiel jazykovou korektúrou.

Dôležitá správa pre osoby, ktoré nie sú oprávnené na prístup k tejto správe

Túto metodiku vypracovali spoločnosti **Centire s.r.o.** a **TRANSFER Slovensko spol. s r.o.** pre **Štátny inštitút odborného vzdelávania** (ďalej len „Klient“) na základe a za podmienok stanovených v Zmluve o poskytnutí služieb pre vykonanie diela „**Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP**“ zo dňa 23.07.2019 a bola vykonaná v súlade s pokynmi nášho Klienta, ktorý si ju objednal, na základe jeho zadania, a to výhradne v jeho prospech a pre jeho potrebu, a nemusí obsahovať všetky postupy, ktoré môžu byť považované za nevyhnutné inými osobami.

Spoločnosti Centire s.r.o. a TRANSFER Slovensko spol. s r.o. nepreberajú žiadnu zmluvnú či inú zodpovednosť a neručia za žiadne straty, škody, ani výdavky akejkoľvek povahy vzniknuté akýmkoľvek použitím tejto štúdie zo strany inej osoby.

Vážený pán Němec,

Túto metodiku vypracovali spoločnosti Centire s.r.o. a TRANSFER Slovensko spol. s r.o. pre Štátny inštitút odborného vzdelávania na základe a za podmienok stanovených v Zmluve o poskytnutí služieb „Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP “ (ďalej len „Zmluva“) zo dňa 23.07.2019 a jej obsah je dôverný. Táto metodika bola spracovaná za účelom zvýšenia podpory Systému duálneho vzdelávania a zvýšenia miery zapojenia jej aktérov s cieľom navýšenia počtu žiakov v duálnom systéme.

Metodika nezohľadňuje udalosti a okolnosti, ku ktorým mohlo dôjsť po dátume odovzdania, resp. informácie, ktoré mohli byť obdržané po dátume odovzdania, ktorým je 30. september 2019. Spoločnosti Centire s.r.o. a TRANSFER Slovensko spol. s r.o. nepreberajú žiadnu zmluvnú či inú zodpovednosť a neručia za žiadne straty, škody, ani výdavky akejkoľvek povahy vzniknuté akýmkoľvek použitím tejto štúdie zo strany inej osoby.

S úctou,

Renáta Kiselicová

Centire s.r.o.

Juraj Dúbrava

TRANSFER Slovensko spol. s r.o.

Obsah

Zoznam skratiek.....	6
Pre koho je manuál určený.....	7
Cieľ manuálu.....	7
Faktory rozhodovania žiaka o povolání.....	9
Na základe akých kritérií sa žiaci rozhodujú?	9
Ako zaangažovať rodičov / zákonných zástupcov?	10
Identifikácia žiaka a jeho zákonného zástupcu	12
Časový harmonogram oslovenia žiakov	13
Kto vedie rozhovor so žiakom a jeho zákonným zástupcom.....	13
Formy rozhovorov so žiakom	13
Kto môže viesť rozhovor so žiakom.....	13
Identifikovanie študijno-profesijného záujmu žiakov pre SDV	14
Osobný rozhovor so žiakom a jeho rodičom alebo zákonným zástupcom	16
Čo je trojbodové stanovenie rolí v rozhovore a načo slúži?.....	17
Rozhovor so žiakom s využitím motivačných otázok	18
Čo je motivačný rozhovor so žiakom a kedy ho použiť	18
Aké sú zručnosti motivačného rozhovoru – ako ho viesť.....	18
Postup vedenia motivačného rozhovoru	19
Rozhovor so žiakom s využitím otázok orientovaných na riešenie	20
Čo je rozhovor so žiakom orientovaný na riešenie a kedy ho použiť.....	20
Aké sú zručnosti rozhovoru orientovaného na riešenie – ako ho viesť	20
Postup vedenia rozhovoru orientovaného na riešenie	20
Frontálny rozhovor so žiakmi formou interaktívnej vyučovacej hodiny	22
Komunikácia s rodičmi.....	25
Vedenie rozhovoru	26
Informačné zdroje	28
Prílohy.....	30

Zoznam skratiek

OVP – odborné vzdelávanie a príprava

SDV – systém duálneho vzdelávania

MŠVVaŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

RZ – regionálny zástupca

PL – pracovný list

Pre koho je manuál určený

Tento manuál je určený pre tých, ktorí **pracujú so žiakmi a ich zákonnými zástupcami** a to buď individuálne alebo skupinovo. Predovšetkým máme na mysli regionálneho zástupcu alebo regionálnych zástupcov v duál pointoch. Môžu ho využiť ako inšpiráciu aj sektoroví zástupcovia, ktorí vstupujú do prostredia základnej školy a chcú informovať žiakov a ich rodičov alebo zákonných zástupcov o systéme duálneho vzdelávania a výhodách systému.

Cieľ manuálu

Cieľom je osloviť žiakov a **vyvolať záujem žiakov**, hlavne tých, ktorí sa **rozhodujú o svojom budúcom smerovaní**, teda najmä žiakov 8. a 9. ročníkov.

Kariérové vzdelávanie a kariérová výchova sú hlavne na druhom stupni základnej školy pomerne zanedbávané – žiaci nie sú dlhodobo vedení k tomu, aby poznali seba a trh práce – čo chcú v živote dosiahnuť, aký život si predstavujú a hlavne čo ich zaujíma a baví, v neposlednom rade aj zrealizovaná predstava uplatnenia vlastných schopností, vedomostí a zručností vo svete práce. V jednotlivých predmetoch prevažujú odborné obsahy a snaha pedagógov žiakov niečo naučiť – menej sa kladie dôraz na to, ako a kde obsahy využijú.

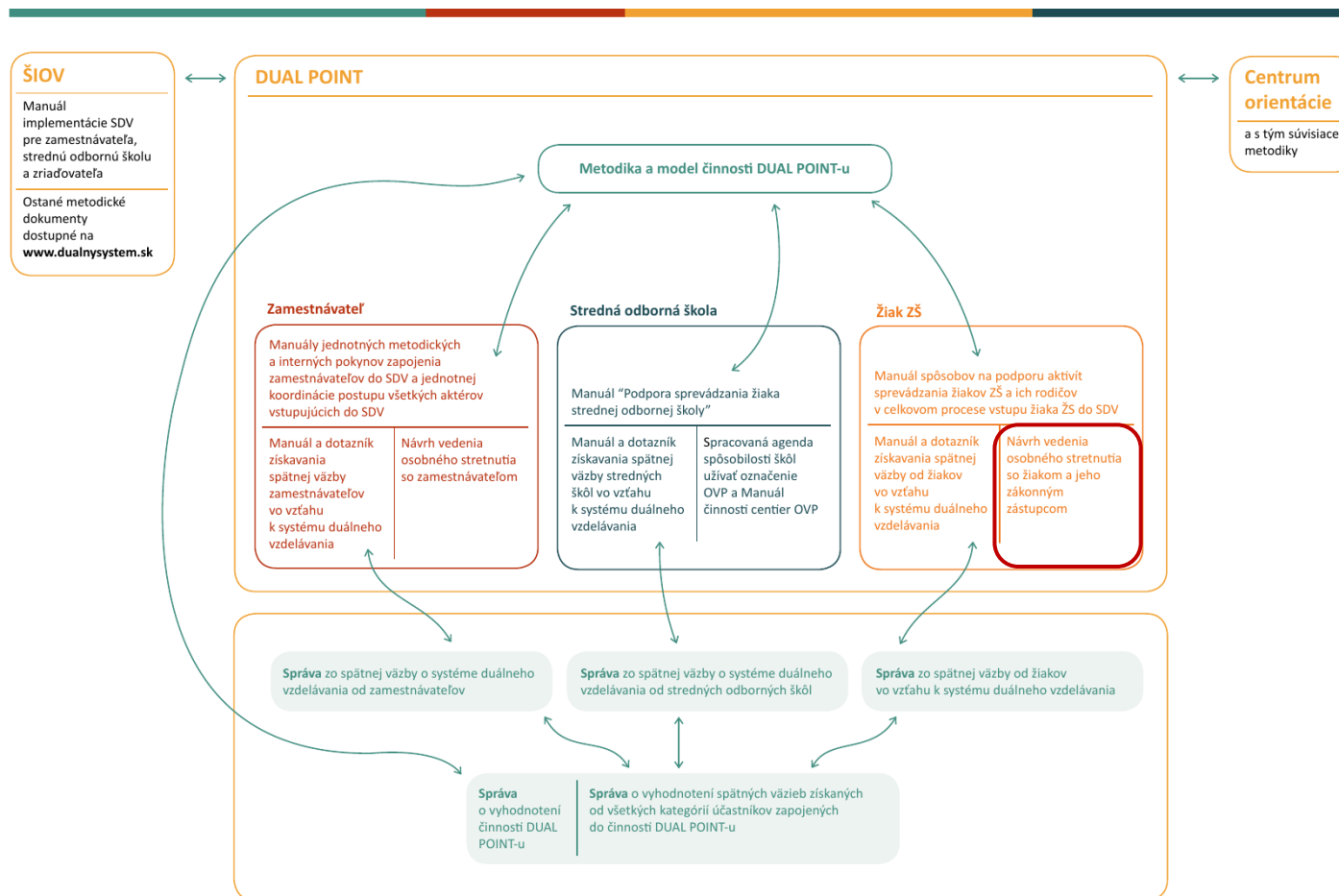
Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických a odborných zamestnancoch s novým Nariadením vlády č. 201/2019 o priamej výchovno-vzdelávacej činnosti, § 5 stanovuje základný úväzok výchovného poradcu, základný úväzok kariérového poradcu a základný úväzok školského poradcu. Na školách môže pôsobiť niektorý z nich – je na rozhodnutí riaditeľa školy, ktorého v škole ustanoví.

Kariérový, výchovný a novo-vzniknutý školský poradca – to sú pedagogickí prípadne odborní zamestnanci, s ktorými regionálny zástupca spolupracuje a to tak, aby prinášal do prostredia základnej školy službu profesijného informovania o SDV, v otváraní možností a príležitostí pre žiakov, ktorí sa rozhodujú o svojom budúcom smerovaní.

Regionálny zástupca pracuje s individuálnym žiakom priamo v duál pointe, alebo v prostredí školy v prípade, ak má na profesijný rozhovor so žiakom o SDV písomný súhlas, a využíva rôzne metódy a príležitosti, aby žiakom nielen priblížil systém duálneho vzdelávania, ale aby sa priblížil k žiakovi ako poradca pre duálny systém – aby pomáhal žiakovi pri životne dôležitom rozhodnutí o ďalšom smerovaní po absolvovaní základnej školy.

Tento dokument nadväzuje na ostatné metodické materiály a dokumenty zamerané na popis činnosti Dual pointu, a prácu so žiakmi, ako aj ostatnými subjektmi SDV. Dokument je v súlade s Manuálom implementácie SDV pre zamestnávateľa, strednú odbornú školu a zriaďovateľa, a nadväzuje na Model a metodiku činnosti Dual pointu, tak ako je názorne uvedené v schéme č. 1.

Schéma č. 1 Schéma metodických materiálov

Faktory rozhodovania žiaka o povolání

V posledných rokoch bolo uskutočnených na tému voľby povolania rad výskumov. Tieto výskumy okrem iného zisťujú, v akej miere voľbu povolania žiakov ovplyvňujú osoby z ich okolia.

Ako z týchto výskumov vyplýva, **žiaci sa najčastejšie domnievajú, že sa o voľbe povolania rozhodujú sami, nezávisle na ostatných osobách vo svojom okolí**. S týmto poznatkom je potrebné pracovať obozretne, pretože žiaci majú na konci základnej školy tendenciu zaujať k rodičom kritický vzťah a odmietajú ich opatrovateľskú úlohu. Pre žiakov môže priznanie rodičovského vplyvu predstavovať popretie vlastného želanía a podriadenie sa ich rozhodnutiu. V dôsledku uvedených skutočností môžu niektorí žiaci svoju úlohu pri voľbe povolania vedome, alebo nevedome nadhodnocovať.

Napriek snahe rodičovskú rolu bagatelizovať, takmer všetci žiaci priznávajú svojim rodičom určitú mieru vplyvu. Zahranické výskumy však ukazujú, že rodičia za svojich potomkov nerozhodujú, ale skôr vytvárajú pomyselné mantinely, v rámci ktorých sa voľba povolania žiakov uskutočňuje.

Uvedené poznatky majú svoje pozitívne aj negatívne dôsledky. Ak by bolo rozhodovanie ponechané iba na žiakoch, bez korekcie rodičov, pravdepodobne by konečné rozhodnutie žiaka nebolo celkom racionálne a z dlhodobého hľadiska by mohlo viesť ku školskej neúspešnosti na zvolenej strednej škole či nespokojnosti so zvolenou vzdelávacou alebo profesijnou dráhou. Na druhej strane sa dá predpokladať, že pri samostatnej voľbe povolania budú žiaci klásť dôraz na to, aby ich zvolená stredná škola či povolanie bavili. To je pozitívne, pretože psychológovia uvádzajú preukázateľný vplyv záujmov na spokojnosť človeka v škole a na školskú úspešnosť.

Žiaci sú pri voľbe povolania preukázateľne ovplyvnení svojimi rodičmi viac ako kamarátmi, súrodencami či inými príbuznými, kamarátmi zo sociálnych sietí, učiteľmi, výchovnými poradcami a ďalšími poradenskými pracovníkmi. Možno teda povedať, že svojich rodičov žiaci nakoniec vnímajú ako skutočne dôležité osoby, ktoré ich pri voľbe povolania najviac ovplyvňujú.

Ak sa pozrieme na rodinu detailnejšie, väčší vplyv je prisudzovaný matkám. Tento poznatok je vysvetliteľný ich rolou pri voľbe povolania, pretože matky sú pri nej svojim deťom viac nápomocné ako otcovia (aj keď to nemusí platiť vždy a vo všetkých rodinách).

Ako bolo uvedené, učítelia, triedni učítelia a poradcovia majú na voľbu povolania žiakov menší podiel vplyvu než rodičia. Opísané výsledky môžu byť čiastočne ovplyvnené postojmi žiakov. Voľba povolania je podľa nich privátnou záležitosťou, pričom do samotného rozhodovania by nemala škola a poradcovia vstupovať.

Na základe akých kritérií sa žiaci rozhodujú?

Faktory sú dôležité pre výber strednej školy. Medzi **prvých desať najdôležitejších faktorov z praxe** sa radí:

- vlastný záujem o zvolený odbor či školu,
- dobrá povest' školy,

- príprava na štúdium na vysokej škole,
- možnosť dobrých zárobkov po ukončení školy,
- možnosť uplatniť a rozvíjať svoje schopnosti,
- dobrá možnosť pracovného uplatnenia v odbore,
- možnosť uplatniť a rozvíjať svoje záujmy v rámci výučby na strednej škole,
- možnosť dochádzania bez nutnosti bývať na internáte,
- dobrá materiálna úroveň strednej školy,
- škola v mieste bydliska,
- benefity žiakov z duálneho vzdelávania,
- odporúčanie zo strany rodičov.

Učitelia a rodičia sú dôležitými partnermi, ktorí sa podieľajú na výchove a vzdelávaní detí. Obe strany majú vplyv na to, ako dieťa vníma dôležitosť vzdelania, školskej dochádzky, ako sa naučí rešpektovať pravidlá, ako prijíma autoritu dospelých, ako je schopné a ochotné spolupracovať, ako je motivované pre školskú prácu a z toho vyplývajúce úlohy a povinnosti. Rodina a škola sú pre jedinca základným sociálnym prostredím, v ňom prebiehajú sociálne kontakty, ktorým sa deti učia. Regionálny zástupca preto úzko spolupracuje s kariérovými poradcami a triednymi učiteľmi 7., 8., a 9. ročníkov, no aj priamo so žiakmi a ich rodičmi alebo zákonnými zástupcami.

Ako zaangažovať rodičov / zákonných zástupcov?

Aká je pri voľbe povolania rola rodiča a ako je možné rodiča do voľby povolania zapojiť?

Rodičia zastávajú pri voľbe povolania významné miesto. Rodičia podnecujú uvažovanie svojich detí o otázkach spojených s voľbou povolania, poskytujú im rady, informácie a pomoc, sú ich poradcovia a najvýznamnejšími osobami, ktoré ovplyvňujú konečné rozhodnutie.

Rodinné prostredie

Jedným z vplyvov, ktorý sa do voľby povolania môže premietiť, je rodinné prostredie, v ktorom dieťa žije. Rodinné prostredie ovplyvňuje základné psychické, telesné, ale aj sociálne charakteristiky dieťaťa, jeho jazykové a komunikačné schopnosti, vývoj myslenia, emočný vývoj, postoje, predsudky a hodnoty. Môže tiež ovplyvňovať vzdelávacie výsledky, postoje dieťaťa ku škole a vzdelávaniu.

Ukazuje sa, že významnú rolu má dosiahnuté vzdelanie, kvalifikácia a prestíž vykonávaného povolania rodičmi - teda socioekonomický status (SES). Odborníci s vyšším vzdelaním sú pri voľbe povolania aktívnejší a rozhodnutie nechávajú na deťoch menej často ako rodičia s nižším vzdelaním. Naopak rodičia s nižším vzdelaním sa nesnažia aktívne zasahovať do voľby povolania svojich detí. Dôvodom u týchto rodičov môže byť nerozhodnosť, neistota a to, že sa necíti byť pre túto úlohu dostatočne pripravení.

- **Vyšší SES:**
 - rodičia sú aktívnejší, vykazujú vysokú mieru kontroly a svojim potomkom ponechávajú menšiu mieru autonómie,
 - kultúrny kapitál,

- podpora potomkov pri príprave na prijímacie skúšky.
- **Nižší SES:**
 - nesnažia sa aktívne ovplyvňovať budúcnosť svojich potomkov a v rozhodovaní im ponechávajú vysokú mieru autonómie,
 - v otázkach voľby vzdelávacej a profesnej dráhy je často malá neistota a väčšina z nich sa necíti byť pre túto úlohu kompetentná.

Procesy prebiehajúce v rodine

Na žiakov pri voľbe povolania okrem rodinného prostredia pôsobí správanie a prístup rodičov, používané štýly výchovy a spôsoby komunikácie v rodine. Rodičia pri voľbe povolania na svoje deti pôsobia tiež ako každodenné vzory. Deti sa učia zo správania rodičov pri práci a tým, akým spôsobom o práci hovoria. Rodičia svojim pôsobením môžu aktívne formovať názor detí na prácu a vzdelávanie.

Ak spolu rodina trávi primerané množstvo času, ktorý je naplnený emocionálnou podporou, komunikácií o problémoch, potrebách a budúcnosti dieťaťa, môžu rodičia priaznivo ovplyvňovať sebapoznávanie a sebahodnotenie svojich potomkov, ich poznávanie sveta práce a vzdelávacieho systému a slúžiť ako efektívny zdroj rád, informácií, pomoci a vzorov v tejto oblasti.

Je potrebné upozorniť na skutočnosť, že informácie, ktoré žiaci od rodičov získavajú, poskytujú mnohokrát neadekvátny, často skreslený obraz sveta práce a vzdelávania. Niektorí rodičia totiž nemajú informácie aktuálne a úplné. Rodičia sa navyše veľmi často spoliehajú len na vlastné skúsenosti. Nie je to teda len žiak, kto by mal získať informácie potrebné pre rozhodovanie, ale aj rodičia. Okrem prípravy žiakov na voľbu povolania v školách je potrebné klásť dôraz na osvetu a informačnú podporu orientovanú na rodičov.

Kariérové rozhodovanie – kto vlastne rozhoduje?

- žiaci sa chcú rozhodovať sami
- problém = napätie a stres = vyhýbanie sa rozhodovaniu alebo jeho odkladanie = za jedinca rozhodne niekto iný. (Hlaďo, 2018)
- **rodičia** sú:
 - **iniciátormi** kariérového rozhodovania (Foskett & Hesketh, 1997),
 - **primárny zdroj rád, informácií a pomoci** (Anderson et al., 2004),
 - **poradcovia** (Otto, 1995),
 - priamo i nepriamo pôsobia na **celý rozhodovací proces** (White, 2007) a hrajú hlavnú, aktívnu rolu v podpore kariérového vývoja žiakov (Hirschi, Niles, & Akos, 2011),
 - najvýznamnejší činiteľ, ktorý **ovplyvňuje konečné rozhodnutie žiaka** (Görtz-Brose & Hüser, 2006).

Rodičovské stratégie¹

- **Nepodmienečná akceptácia** – akceptácia je orientovaná na autonómiu žiaka, žiaci sú považovaní za expertov adekvátne pripravených na rozhodovanie a očakáva sa od nich vysoká miera samostatnosti a aktivity.
- **Podmienečná akceptácia** – akceptácia vykazuje vyššiu mieru kontroly, ale napriek tomu ponechávajú rodičia žiakom vysokú mieru autonómie, rodičia definujú kritériá alebo limity determinujúce rámec, v ktorom sa môžu žiaci „pohybovať“ s výberom.
- **Hľadanie kompromisov** – stratégia je zdieľanie vplyvu a snahy dosiahnuť rozhodnutie akceptovateľné ako zo strany rodičov, tak zo strany žiaka, na bázi rodinnej komunikácie, vyjednávania a vzájomných ústupkov z pôvodných požiadaviek zúčastnených strán, žiak môže samostatne rozhodovať o oblastiach ktoré neohrozujú významne kariérový cieľ.
- **Uplatnenie rodičovskej sily** – stratégia postavená na dominancii rodičov a ich snahe o exkluzivitu pri rozhodovaní, vysoká miera aktivity, menšia diskusia alebo vyjednávanie so žiakom a úsilie o posilnenie vlastnej mocenskej pozície (od kontroly, presvedčania, naliehania, manipulácie až po nariadenie a prinútenie) t.j. presvedčiť žiaka alebo zmeniť jeho rozhodnutie smerom k predstávam rodičov.
- **Zmiešané stratégie** – väčšina rodičov uplatňuje zmiešané stratégie vzhľadom k aktuálnej situácii a podmienkam.

Poznanie rodičovskej stratégie, či už z rodičovského združenia alebo z rozhovoru so žiakom vytvorí prvotný filter výberu rodičov s ktorými sa „oplatí“ diskutovať o duálnom vzdelávaní a následne mu venovať čas a energiu. Rodičom je najpodstatnejší v celom procese, pretože rozhoduje a podpisuje všetky potrebné dokumenty od prihlášok až po zmluvy.

Identifikácia žiaka a jeho zákonného zástupcu

Predtým, ako regionálny alebo sektorový zástupca vstúpi do školy, oslovuje riaditeľa školy a výchovného / kariérového alebo školského poradcu a zosúladí svoj vstup do základnej školy s dôležitými termínmi a udalosťami na pôde základnej školy, napr. s termínmi rodičovských združení, termínmi možných triednických hodín a zisťuje ako sú organizované. Triednické hodiny sa môžu organizovať pružne a triedni učitelia privítajú ponúkané príležitosti profesijnej orientácie žiakov v jednej alebo vo viacerých vyučovacích hodinách. (Triednické hodiny nie sú súčasťou rozvrhu, čo znamená príprava termínu aspoň týždeň vopred, aby si žiaci upravili mimoškolské aktivity.)

Pri identifikácii jednotlivých žiakov RZ dbá na zásady ochrany osobných údajov GDPR a prostredníctvom poradcov v základnej škole vykoná príslušné opatrenia t.j. súhlas rodiča s identifikáciou ich dieťaťa a ponukou prípadného individuálne poradenstva získať vopred.

Ak žiaci (hlavne 9. ročníkov) nemajú identifikované svoje záujmy, RZ môže ponúknuť jednoduchý dotazník prostredníctvom jednoduchých virtuálnych nástrojov alebo písomne (v závislosti od potrieb regiónu), ktorý v manuáli uvádzame.

¹ Spracované podľa Hľaďo, P. *Informační zdroje, informace a jejich efektivita při rozhodování žáků středních škol o další vzdělávací a profesní dráze*, 2012.

Časový harmonogram oslovenia žiakov

U žiakov 9. ročníkov a ich rodičov/ zákonných zástupcov je dôležité dodržať časový harmonogram podľa termínov výberových konaní vo firmách a následnej prihlášky na strednú školu, no spravidla v prvom kole firmy vypisujú termíny výberových konaní od decembra do februára alebo apríla daného školského roku (do 20. februára, pre odbory kde ide o špeciálne overenie schopností alebo zručností žiaka už musí byť priložené rozhodnutie zamestnávateľa o výbere žiaka na duálne vzdelávanie u zamestnávateľa a do 10. apríla, ak daný odbor nevyžaduje overenie schopností alebo zručností už musí byť priložené rozhodnutie zamestnávateľa o výbere žiaka na duálne vzdelávanie u zamestnávateľa taktiež). Teda najintenzívnejšia práca so žiakmi a zákonnými zástupcami by mala, v ideálnom prípade, prebehnúť od septembra do marca v danom školskom roku.

Pre žiakov 9. ročníkov je možné využiť ešte ďalšie kolá možných vstupov do SDV, a to:

- do termínu rozhodovania o prijatí, alebo 1. kola prijímacích skúšok,
- po prijatí na strednú odbornú školu pred začiatkom školského rok, alebo ihneď po začatí školského roka,
- po začiatku školského roka do konca januára prvého ročníka žiaka.

U žiakov a ich rodičov 8. ročníkov by mala práca s oboznamovaním systému duálneho vzdelávania a vzbudenie ich záujmu prebiehať v druhom polroku školského roka intenzívne a následne intenzívna práca v ďalšom školskom roku ako so žiakmi a ich rodičmi /zákonnými zástupcami 9. ročníkov.

Kto vedie rozhovor so žiakom a jeho zákonným zástupcom

Žiaci, najmä posledných dvoch ročníkov, sa intenzívne zaoberajú vyučovacími obsahmi (porovnaj Štátny vzdelávací program - obsahové a výkonové štandardy) pre čo najlepšie ohodnotenie na vysvedčení a Testovanie 9, ktorých výsledky sú podstatné pre prijatie na stredné školy. Na druhej strane nový zákon o pedagogických a odborných zamestnancoch a čiastočné úľavy z priamej vyučovacej povinnosti výchovných a kariérových poradcov umožňujú intenzívnejšie prijímať služby profesijného poradenstva zvonka a dovnútra školy pôsobiť koordinačne hlavne na triednych učiteľov a poskytovať im prehľad o ponúkaných službách.

Pri prvom vstupe do základnej školy je vhodné oboznámiť všetkých učiteľov a všetkých žiakov 8. a 9. ročníkov, no následne využiť príležitosť identifikovať nielen tých žiakov, ktorí prejavujú záujem o vstup do duálneho systému a pracovať intenzívnejšie s nimi, ale aj s tými, ktorí sa ešte len rozhodujú.

Formy rozhovorov so žiakom

Kto môže viesť rozhovor so žiakom

Rozhovor so žiakom môže viesť na pôde školy pedagogický zamestnanec školy, vrátane výchovného, alebo kariérového poradcu. Zástupca regionálneho dual pointu môže viesť skupinový rozhovor so žiakmi na hodine, alebo individuálny rozhovor so žiakom za prítomnosti rodiča / zákonného zástupcu, alebo s písomným súhlasom rodiča.. Zástupca regionálneho duál pointu pre účely zvýšenia informovanosti o SDV zorganizuje stretnutie s pedagogickým zamestnancom školy,

výchovným alebo kariérovým poradcom, ktorému predstaví SDV, a sprostredkuje materiály k SDV, ktoré je možné využiť na hodinách so žiakmi, alebo pri individuálnych rozhovoroch na tému kariérového poradenstva a ponúkne aj priamu prácu so žiakmi v triede.

Predpokladom úspešného rozhovoru je komplexná znalosť pravidiel systému duálneho vzdelávania, ako aj legislatívnych pravidiel zo strany zástupcu dual pointu².

Identifikovanie študijno-profesijného záujmu žiakov pre SDV

Pri informovaní žiakov o systéme duálneho vzdelávania môže byť výhodou, ak si vopred zistíme, či žiaci:

- sa ešte len rozhodujú o svojom smerovaní zo základnej školy,
- sú už rozhodnutí o svojom ďalšom smerovaní zo základnej školy,
- podliehajú vplyvu rodičov pri svojom rozhodovaní,
- majú dostatok informácií o duálnom systéme,
- majú pozitívny názor / pohľad na duálny systém vzdelávania.

Na zisťovanie informácií pred návštevou školy nám môže poslúžiť jednoduchý online nástroj v podobe dotazníka, ktorý žiaci môžu vyplniť po dohode s výchovným/kariérovým poradcom doma alebo na hodine napr. informatiky a nezaberie im viac času ako 10 minút. Výhodou je, že dotazník je automaticky spracovaný a umožňuje nám to rýchly prehľad o žiakoch a presnejšie zameranie našej činnosti v danej škole či triede.

Na tvorbu dotazníka je možné využiť dostupné online nástroje s jednoduchým ovládaním a bezplatným využitím (napríklad google forms, click4survey, alebo doodle a pod.). Online nástroje môžu byť praktickým pomocníkom v práci so základnými školami, akýmimsi štruktúrovaným zisťovacím rozhovorom so žiakom prostredníctvom online média.

↔ Alternatívne využitie:

Metódu dotazníka môže RZ využiť aj pri práci so žiakmi priamo v triede. Rozdá každému žiakovi dotazník, žiaci si ho vyplnia a potom sa porozprávajú o tom, ako odpovedali vo dvojiciach alebo v skupinách. RZ kladie otázky typu: ako žiaci odpovedali na otázky, na ktoré sa im odpovedalo ľahko, pri ktorých sa nevedeli rozhodnúť, prípadne si overí tie otázky, ktoré sa priamo týkajú SDV a žiakom ich vysvetlí.

Príklad dotazníka vhodného na online spracovanie pre žiakov 8. a 9. ročníkov ZŠ:

Dotazník o mojom budúcom smerovaní

Označte jednotlivé výroky dotazníka znamienkom „x“ v jednotlivých stĺpcoch v stĺpci áno, ak súhlasíte s tvrdením, alebo v stĺpci čiastočne, ak súhlasíte čiastočne a v stĺpci nie, ak nesúhlasíte alebo na daný výrok neviete odpovedať.

² Komplexné informácie systému duálneho vzdelávania je možné nájsť v Manuáli implementácie SDV pre zamestnávateľa, strednú odbornú školu a zriaďovateľa, dostupného na: www.dualnysystem.sk

		Áno	Čiastočne	Nie
1.	Viem ako má vyzeráť môj budúci pracovný život.			
2.	Mám ujasnené svoje hodnoty.			
3.	Viem pomenovať pred inými svoje silné stránky, schopnosti a zručnosti.			
4.	Viem ako a kde po skončení školy využijem svoje schopnosti a zručnosti.			
5.	Rád /rada sa učím aj praktické veci.			
6.	Rozprával som sa s ľuďmi, ktorí vykonávajú povolanie, na ktoré sa chcem pripravovať aj ja.			
7.	Viem ako sa v mojom povolaní začína a čo môžem dosiahnuť po určitom case.			
8.	Rád by som dostával štipendium už na strednej škole.			
9.	Baví ma s niečím manipulovať .			
10.	Poznám mnoho povolaní a mám o nich predstavu.			
11.	Mám informácie o systéme duálneho vzdelávania (Duáli).			
12.	Viem, že ak vstúpim do duálu, budem si môcť urobiť maturitu a ďalej študovať.			
13.	Mám predstavu o výške štipendia počas štúdia v duáli a o iných výhodách, ktoré môžem získať.			
14.	Viem si nájsť informácie o povolaniach a o firmách v duáli vo svojom regióne.			
15.	Viem, kde a s kým sa môžem poradiť o možnostiach štúdia v duáli.			

Administrovanie a využitie výsledkov dotazníka:

Dotazník môže RZ administrovať pred osobnou návštevou základnej školy. Výsledky dotazníka mu umožnia lepšie zamerať svoju prácu v škole a rozhodnúť sa, či sa viac zamerať na profesijnú orientáciu žiakov všeobecne, na čo klásť väčší dôraz pri predstavovaní SDV – či skôr na základné informovanie alebo skôr smerovať žiakov na vyhľadávanie presnejších a konkrétnejších informácií.

Kvíz o systéme duálneho vzdelávania – čo viem o duáli?

Označte znamienkom „x“ v príslušnom stĺpci áno, ak si myslíte, že daný výrok platí a nie, ak si myslíte, že výrok neplatí.

		Áno	Nie
1.	Systém duálneho vzdelávania znamená, že žiak získava okrem teoretických aj praktické zručnosti.		
2.	Žiak má v duáli na praktickom vyučovaní vo firme postavenie ako zamestnanec.		

3.	Ak má žiak záujem o duál, musí najskôr kontaktovať vybraného zamestnávateľa.		
4.	Každý žiak v duáli dostáva motivačné štipendium		
5.	Výška motivačného štipendia závisí od študijných výsledkov		
5.	Ak chce žiak vstúpiť do duálu, najskôr si podáva prihlášku na strednú odbornú školu		
6.	Existuje webová stránka, kde sa žiak dozvie ktorý zamestnávateľ je v duáli a aké učebné miesta ponúka		
7.	Žiak uzatvára so zamestnávateľom v duáli učebnú zmluvu		
8.	Zamestnávateľ musí so žiakom v duáli uzavrieť aj pracovnú zmluvu po absolvovaní odbornej prípravy.		
9.	Žiak, ktorý nastúpi do duálu si môže urobiť maturitu a študovať na vysokej škole.		
10.	Žiak v duáli dostáva podnikové štipendium a môže vykonávať produktívnu prácu, za ktorú mu zamestnávateľ hradí mzdu.		

Kvíz možno využiť v prípade, ak do školy vstupujeme s drobnými reklamnými predmetmi a chceme ich dať žiakom. Ak využijeme súťaž, majú tieto predmety oveľa väčšie emočné puto s danou firmou alebo firmami. Neznamená to však, že drobnú pozornosť dáme len žiakovi /žiakom, ktorí mali najlepšie výsledky, drobnú pozornosť majú dostať všetci žiaci, no víťazi kvízu ešte nejakú drobnosť navyše. Kvíz rozoberieme položku po položke a vysvetlíme žiakom správnu odpoveď. Ak to chceme urobiť interaktívnejšie, zadáme žiakom napríklad vypočítať motivačné štipendium, alebo si žiaci môžu vyhľadať miestnych zamestnávateľov na webovej stránke www.potrebyovp.sk, alebo si pozrieť facebookovú stránku dualnysystem, prípadne instagramový profil @dualne_vzdelavanie.

Osobný rozhovor so žiakom a jeho rodičom alebo zákonným zástupcom

Osobný rozhovor so žiakom RZ využíva najčastejšie v dual pointe vo vyhradených konzultačných hodinách, alebo v škole, ak o to požiada rodič a škola je významná z hľadiska potreby žiakov v duálnom systéme vzdelávania, napríklad v blízkosti významných zamestnávateľov v blízkosti školy.

Ak má RZ písomný súhlas rodiča na realizovanie osobného rozhovoru, môže rozhovor viesť aj s individuálne so žiakom.

Pokiaľ osobný rozhovor vedie so žiakom spolu s rodičom, platia dve zásadné pravidlá, na ktoré RZ na začiatku rozhovoru upozorní:

- o žiak vždy odpovedá na otázky ako prvý - až po ňom rodič,
- o obaja - rodič aj RZ sa zameriavajú a hľadajú pozitívne stránky žiaka, zvládnuté zručnosti alebo potenciál, ktorý je možné u žiaka ďalej rozvíjať.

Postup rozhovoru

RZ vedie rozhovor podľa vopred stanoveného plánu a dbá na to, aby sa žiak aj rodič cítili uvoľnene a aby sa rozhovor niesol v pozitívnej atmosfére.

Úvodná časť rozhovoru

- Privítanie žiaka a rodiča.
- Predstavenie sa RZ a požiadanie o predstavenie sa žiaka a rodiča, požiadanie žiaka o to, či ho môže osloviť menom.
- Uvoľnenie a navodenie atmosféry – napríklad ponúknutím občerstvenia, bežným rozhovorom o počasí, odkiaľ žiak s rodičom prichádzajú, do ktorej triedy žiak chodí.
- 3 – bodové stanovenie rolí (vysvetlenie uvedené ďalej).
- Oboznámenie ako bude rozhovor prebiehať a pravidlá rozhovoru.

Hlavná časť rozhovoru

1. Preskúmanie čo žiak vie, dokáže s využitím 10 zručností, ktoré zamestnávateľia vyžadujú a 5 základných zručností súvisiacich s manuálnym manipulovaním.
2. Spoločné preskúmanie zdrojov a možností na základných webových stránkach: www.potrebyovp.sk, www.istp.sk, prípadne stránku o trendoch práce v regióne, kde žiak s rodičom žijú (www.trendyprace.sk, www.dualnysystem.sk) a v prípade potreby aj ďalšie stránky. Ak RZ v bode 1 zistil konkrétnejšie záujmy žiaka, môže žiakovi aj rodičovi premietnuť video o konkrétnom povolání. RZ poukáže na výhody systému duálneho vzdelávania.
3. Plánovanie ďalších krokov – oboznámenie žiaka a jeho rodiča s tým, čo má žiak urobiť v prípade ak má záujem o vstup do duálu a ponúkne svoju pomoc v celom procese a odpovedá na ďalšie otázky žiaka alebo rodiča.

Záver rozhovoru

- Na záver rozhovoru RZ uistí rodiča a žiaka o tom, že duál je dobrá voľba a že žiak bude v systéme, vzhľadom na svoje záujmy, určite spokojný.
- Poskytnutie následnej možnosti kontaktovania a rozlúčenie.

Čo je trojbodové stanovenie rolí v rozhovore a načo slúži?

3-bodové stanovenie rolí sa často označuje ako proces „JA, TY, MY“, pretože 3 role, ktoré sú ponúkané sú:

JA - Čím chcete VY prispieť, resp. čo urobíte na tomto stretnutí

TY - žiak

- Čo očakávate od žiaka, čo ON urobí v tomto rozhovore

MY - existujúci alebo potenciálny vzťah

- Čo VY a ŽIAK urobíte spolu

Načo slúži trojbodové stanovenie rolí?

Trojbodové stanovenie rolí vyjasní žiakovi, ako bude vyzeráť rozhovor, čo bude jeho rola, akú rolu plní ten, ktorý vedie rozhovor a čo majú urobiť spolu.

Napríklad:

„Ja ti budem klásť motivačné otázky, od teba očakávam, že sa zamyslíš a budeš voľne odpovedať na moje otázky, aby sme spolu zistili, či je systém duálneho vzdelávania pre teba dobrá voľba.“

Ďalšie typy a ladenie rozhovoru

Regionálny zástupca môže viesť rozhovor so žiakom s využitím **motivačných otázok**, ak žiak nemá motiváciu alebo jeho motivácia je slabá, alebo spôsobom vedenia **rozhovoru orientovaného na riešenie**. Rozhovor orientovaný na riešenie je možné využiť po „ochutnávke“ povolání, prípadne s využitím rodiča a ďalších príbuzných ako zdroja alebo modelu skúsenosti so svetom povolání.

Rozhovor so žiakom s využitím motivačných otázok

Čo je motivačný rozhovor so žiakom a kedy ho použiť

Motivačný rozhovor je určený pre žiaka / žiakov, ktorí neprejavujú záujem o svoje budúce smerovanie, alebo ho prejavujú len veľmi slabo, prípadne nevedia čo by mohli urobiť, aby sa rozhodli niečo podniknúť.

Aké sú zručnosti motivačného rozhovoru – ako ho viesť

O – otvorené otázky

- Používame otázky začínajúce na opytovacie zámená: čo, kto, aký, ktorý

A – afirmácie, posilňovanie, podporovanie

- Podporujeme hovoriaceho: „Viem že ti ide...“, „Vieš urobiť...“ Dokážeš ešte aj...“

R – reflexia

- Zopakujeme, čo hovoriaci povedal: „Hovoríš, že...“

S – sumarizácia, zhrnutie

- Zhrnieme celý rozhovor: „Rozprávali sme sa o tom a tom...“, „Preskúmali sme tvoju motiváciu...“, „Došli sme k záveru, že urobíš ...“

↔ Alternatívne využitie

Rozhovor môžu viesť aj žiaci navzájom vo dvojiciach, ak im vysvetlíme ako ho viesť, prípadne s nimi precvičíme potrebné zručnosti na vedenie rozhovoru. Následne po rozhovoroch vo dvojiciach vykonáme prezentáciu o systéme duálneho vzdelávania a zisťujeme záujme žiakov o tento spôsob odbornej prípravy po skončení základnej školy.

Postup vedenia motivačného rozhovoru

Úvod rozhovoru

- predstavenie RZ,
- predstavenie účelu rozhovoru: „Porozprávať sa o tom, čo žiaka motivuje“,
- trojbodové stanovenie rolí: ja – ty – my spolu.

Cieľ rozhovoru

Porozprávať sa o tom, ako to, čo žiaka motivuje môže využiť v ďalšej odbornej príprave v systéme duálneho vzdelávania

Vedenie rozhovoru pomocou motivačných otázok

Želanie

“Čo chceš vo svojom budúcom pracovnom živote?”

“Ako si predstavuješ svoju budúcu prácu? Ako by mala vyzeráť?”

“Aké sú tvoje očakávania...”

Schopnosti:

“Aké sú tvoje schopnosti...?”

“Čo všetko dokážeš urobiť...?”

“Čo všetko by si mohol robiť?”

Zdôvodnenie:

“Čím to vieš zdôvodniť?”

“Čo ti to prináša?”

“Ako to na teba pôsobí?”

Potreby:

“Čo potrebuješ, aby si to mohol urobiť?”

“Čo nechceš, aby sa stalo?”

“Čo ak by si ostal pasívny?”

Aktivizovanie:

“Čo si ochotný pre to urobiť...?”

“Čo si pripravený urobiť?”

Akčné kroky

“Čo si preto už urobil?”

“Čo preto robíš?”

Možnosti vstupu do systému duálneho vzdelávania

RZ predstaví možnosti vzdelávania v danom regióne, na základe afiliácie žiaka, ako aj predstaví možnosti získania kompletných informácií o možnostiach štúdia na strednej škole.

Prezentácia SDV – kroky žiaka a benefity systému duálneho vzdelávania

RZ predstaví kroky žiaka, ktoré vykoná, ak sa rozhodne vstúpiť do SDV a výhody SDV podľa kľúčových faktov o SDV a výhodách /benefitoch pre žiaka a jeho hmotnom a finančnom zabezpečení v SDV.

Rozhovor so žiakom s využitím otázok orientovaných na riešenie

Čo je rozhovor so žiakom orientovaný na riešenie a kedy ho použiť

Rozhovor orientovaný na riešenie je vhodný pre žiakov, ktorí sú motivovaní, no nerozhodní a to buď preto, že majú viacero záujmov alebo sa ťažšie rozhodujú. Otázky orientované na riešenie im pomôžu ujasniť si, čo presnejšie chcú a tiež proces rozhodovania.

Aké sú zručnosti rozhovoru orientovaného na riešenie – ako ho viesť

Zručnosť kladenia otázok, reflektovanie (parafrázovanie). Zopakovanie vlastnými slovami, čo povedal žiak, aby sme mu umožnili premýšľať nad riešením.

↔ Alternatívne využitie

Rozhovor môžu viesť aj žiaci navzájom vo dvojiciach, ak im vysvetlíme ako ho viesť, prípadne s nimi precvičíme potrebné zručnosti na vedenie rozhovoru. Následne po rozhovoroch vo dvojiciach vykonáme prezentáciu o systéme duálneho vzdelávania a zisťujeme záujme žiakov o tento spôsob odbornej prípravy po skončení základnej školy.

Postup vedenia rozhovoru orientovaného na riešenie

Úvod rozhovoru

- predstavenie RZ
- predstavenie účelu rozhovoru: „Porozprávať sa o tom, čo a ako žiak môže riešiť“,
- Trojbodové stanovenie rolí: ja – ty – my spolu.

Cieľ rozhovoru

Porozprávať sa o tom, ako to, čo žiaka vedie k rozhodovaniu a vyriešeniu svojho ďalšieho smerovania po skončení základnej školy.

Vedenie rozhovoru pomocou otázok orientovaných na riešenie

Skúmanie

Žiaci potrebujú pochopiť seba a svet práce. Otázky, ktoré žiakovi môžu pomôcť reflektovať, preskúmať seba a svet práce ako ho vnímajú. ...

- Aké predmety máš najradšej? Čo konkrétne sa ti na tomto predmete / predmetoch páči alebo ti vyhovuje?
- Kedy si s mal pocit hrdosti na nejaký svoj úspech? Kedy sa ti niečo podarilo?
- Ako by si si predstavoval ideálnu strednú školu? Ako by si sa chcel v nej učiť – skôr sa učiť alebo si aj niečo vyskúšať a učiť sa praktické veci?

Príprava a prepojenie svojich skúseností

Čím viac si žiaci uvedomia svoje skúsenosti, tým sa lepšie pripraví na vyrozprávanie svojho príbehu ostatným spolužiakom. Tieto otázky žiakom umožnia pripraviť sa a prepojiť svoje skúsenosti.

- Ktoré z tvojich skúseností boli pre teba najvýznamnejšie, napríklad z „ochutnávky povolání“?
- Čo ťa oslovilo?
- Ako ťa oslovujú povolania, ktoré vykonávajú tvoji príbuzní, alebo starší kamaráti?
- Pripravoval si si už niekedy niečo na ďalší postup keď ukončíš základnú školu? (Napríklad sleduješ webové stránky o stredných školách, písal si už svoj životopis, vieš ako sa píše motivačný list?)

Prieskum a prihlášky

Svet plný informácií v ktorom žijeme nám uľahčuje ľahšie vyhľadávať príležitosti, len na to potrebujeme efektívne stratégie vyhľadávania:

- Aké zdroje využívaš na vyhľadávanie príležitostí na svoje uplatnenie sa?
- Máš konkrétne povolania, o ktoré sa zaujímaš?
- Aké faktory pri vyhľadávaní (miesto, prostredie, typ firmy, atď.) musia byť splnené?
- Identifikoval si už konkrétnu firmu, v ktorej by si chcel pracovať?
- Koho požiadaš o ďalšie informácie?

Možnosti vstupu do systému duálneho vzdelávania

RZ predstaví stránku www.potrebyovp.sk a predstaví možnosti – povolania firmy v danom regióne.

Prezentácia SDV – kroky žiaka a benefity systému duálneho vzdelávania

RZ predstaví kroky žiaka, ktoré musí vykonať, aby vstúpil do SDV a výhody SDV podľa kľúčových faktov o SDV a výhodách / benefitoch pre žiaka a jeho hmotnom a finančnom zabezpečení v SDV.

Frontálny rozhovor so žiakmi formou interaktívnej vyučovacej hodiny

V prípade, že individuálne rozhovory nie je možné realizovať hlavne z časových dôvodov, miery spolupráce so základnými školami a ich vyťaženosťou, uvádzame príklad vyučovacej hodiny, ktorú možno využiť so žiakmi 8. a 9. ročníkov základnej školy.

Aktivitu s číslami je možné nahradiť priamymi aktivitami zo sveta práce: napríklad opracovávaním jednoduchých materiálov, montáže jednotlivých prvkov, či prípravy jednoduchých operácií (napríklad skladanie servítkov v zariadeniach hotelových a reštauračných služieb a podobne).

K vyučovacej hodine patrí prezentácia a pracovné listy, ktoré tvoria prílohu tejto metodiky.

↔ Alternatívne využitie

Vyučovaciu hodinu môžu absolvovať žiaci aj so svojimi rodičmi /zákonnými zástupcami.

Čas	Metóda - postup	Pomôcky
3 min	ÚVOD Predstavenie sa lektora (resp. reg. zástupcu), predstavenie témy vyučovacej hodiny a cieľov.	Snímka č. 1 Snímka č. 2 Snímka č. 3
5 min	Žiakom vysvetlíme, ako sa prakticky celý život zaoberáme povolania. V detstve sa hráme na rôzne povolania, hráme sa skupinové hry, V ktorých hádame povolania a dlhodobo je populárnou zábavnou šou relácia <i>Inkognito</i> , v ktorej známe osobnosti hádajú povolania hostí. Aktivita: ČÍM SOM CHCEL BYŤ AKO DIEŤA Lektor vyvolá diskusiu otázkou, čím chceli byť žiaci, keď boli malí – resp. na aké povolania sa v detstve hrali. Na úvod je vhodné, ak lektor predstaví, kým chcel v detstve byť (pomôže to uvoľniť atmosféru). Následne sa lektor snaží každého študenta opýtať a je vhodné položiť doplňujúce otázky napr: <i>Stále uvažuješ/uvažujete nad týmto povolaním?</i> <i>Ak nie, prečo? Čo sa zmenilo?</i> Potenciálne je možné písať spomínané povolania na tabuľu, a tak počítať, ktoré povolania boli u detí najpopulárnejšie.	Snímka č. 4

	Následne je možné uviesť informácie o výsledkoch prieskumu medzi deťmi v Číne, Spojených štátoch amerických a vo Veľkej Británii, v ktorých sú aktuálne najpopulárnejšími povolaniami vlogger/youtuber, resp. v Číne astronaut.	
5 min	<p>Aktivita: ČÍSLA</p> <p>RZ informuje žiakov, že si niečo vyskúšajú ako pracovnú činnosť; rozdá PL 1 každej dvojici a rozdáva PL na lavicu so zakrytými číslami (číslami dolu, aby ich žiaci nevideli) a požiada žiakov aby počkali na ďalšie pokyny a neobracali pracovný list. Očísluje každú dvojicu a zapíše čísla dvojíc na tabuľu.</p> <p>Potom zadá inštrukciu: „V PL máte rôzne rozhádzané čísla od 1 do 80. Vašou úlohou bude zakrúžkovať v poradí, teda najskôr 1 potom 2 potom 3 - čo najviac čísel za minútu. Ja vás odštartujem. Ak zakrúžkujete najskôr vyššie číslo a potom nižšie číslo – máte trestné body – 5 bodov.“</p> <p>RZ odštartuje aktivitu a sleduje dvojice. Po 1 minúte krúžkovanie preruší: „STOP, POLOŽTE PERÁ“ a každej dvojice sa pýta po aké číslo došli v krúžkovaní a zapíše toto číslo pod príslušné číslo dvojice.</p> <p>II. kolo – RZ oznámi žiakom, že budú robiť to isté v druhom kole a opäť im rozdá PL 1 obrátený číslami dolu. Po rozdání všetkých papierov odštartuje znovu krúžkovanie a stopuje 1 minútu.</p> <p>Po skončení krúžkovania sa opäť pýta na výsledky a zapíše ich na tabuľu pod príslušné číslo dvojice.</p> <p>Dvojicu so správnymi odpoveďami je možné odmeniť nejakou cenou/odmenou.</p> <p>V druhom kole väčšina žiakov dosiahne lepšie výsledky, lebo už majú skúsenosť z prvého kola.</p> <p>Lektor urobí vyhodnotenie aktivity pomocou otázok – diskusia s celou triedou na základe snímky č. 5 a premostí na prezentáciu o SDV. V rámci informácii o duáli predstaviť základné informácie o procese prihlásenia sa do duálneho vzdelávania – hlavne zdôrazniť proces oslovenia zamestnávateľa.</p>	<p>Pracovný list (PL 1)</p> <p>Snímka č. 5</p>
5 min	<p>Aktivita: CHCEM ÍSŤ DO DUÁLU! AKO NA TO?</p> <p>Žiakom do dvojíc rozdáme pracovný list, na ktorom sú rozhádzané kroky procesu prihlásenia sa do duálneho vzdelávania. Úlohou žiakov je do prázdnych krúžkov doplniť čísla od 1-9 v poradí, akom je potrebné postupovať pri zapojení sa do duálneho vzdelávania.</p> <p>Dvojicu so správnymi odpoveďami je možné odmeniť nejakou cenou/odmenou.</p>	Pracovný list (PL 2/A)

7 min	<p>Aktivita: ONI UŽ V DUÁLE SÚ! MÔŽEŠ BYŤ AJ TY!</p> <p>Na druhej strane pracovného listu predchádzajúcej aktivity je aktivita, v rámci ktorej majú žiaci pospájať známych zamestnávateľov v ich kraji s priradenou strednou odbornou školou uvedenou na www.potrebyovp.sk . Cieľom tejto aktivity je predstaviť žiakom, ktorí známi zamestnávateľia sú zapojení do duálu, rovnako ako aj rôzne stredné odborné školy (je vhodné vybrať zástupcu obchodnej akadémie, hotelovej akadémie, odbornej i priemyselnej školy, aby sa prezentovala rôznorodosť duálneho vzdelávania).</p> <p>V rámci vyhodnotenia, ak je dostupné technické vybavenie (počítač-projektor), je ideálne prezentovať správne odpovede (dvojice) vyhľadávaním zamestnávateľov na www.potrebyovp.sk. Žiaci sa tak lepšie zoznámia s ponukou učebných miest a postupom vyhľadávania informácií u jednotlivých zamestnávateľoch.</p>	Pracovný list (PL 2/B)
6 min	<p>Prezentácia RZ o SDV</p> <p>Lektor premostí praktickú skúsenosť so systémom duálneho vzdelávania</p> <p>Na záver krátkej prezentácie kladie žiakom otázky: <i>„Je možné urobiť si maturitu v SDV?“</i> <i>„Je možné, ísť na vysokú školu ak začnem s SDV?“</i> <i>„Aké sú iné možnosti, ak nechcem ísť ďalej študovať a zostanem vo firme?“</i></p> <p>Lektor zdôrazní, že odborným vzdelávaním sa žiak nestáva manuálnym pracovníkom, ale špecialistom. Môže vykonávať špecializovanú činnosť, stať sa tím lídrom a neskôr aj manažérom alebo väčším špecialistom vo firme - podľa toho, čo ho bude baviť.</p> <p>Vhodné je zamerať sa na hlavné mýty týkajúce sa duálneho vzdelávania, a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>nie je možné ísť na vysokú školu z duálneho vzdelávania,</i> - <i>duálne vzdelávanie sa týka len výrobných firiem a „učnoviek“,</i> - <i>žiak duálneho vzdelávania musí ostať pracovať u daného zamestnávateľa nastálo.</i> <p>Následne pustiť žiakom jedno z kvalitných videí na YouTube, ktoré predstavuje skúsenosť s duálnym vzdelávaním, napríklad:</p> <p>VŠEOBECNÉ: https://www.youtube.com/watch?v=zLg6xYXq8Jk LIDL: https://www.youtube.com/watch?v=sgkZsFyg1kk SLOVNAFT: https://www.youtube.com/watch?v=UkJAQaoE7OI&t=157s DM DROGERIE:</p>	Snímka č. 11

	https://www.youtube.com/watch?v=mI3LYf7DkZw	
7 min	<p>Aktivita: STARÉ A NOVÉ POVOLANIA</p> <p>Žiakom položíme 3 otázky, na ktoré by si mali pripraviť odpovede – napríklad na druhú stranu pracovného listu s číslami:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Skúste menovať aspoň jedno povolanie, ktoré existovalo v minulosti a v súčasnosti už takmer neexistuje. (2) Skúste menovať aspoň jedno povolanie, ktoré neexistovalo pred 10-timi rokmi. (3) Skúste menovať aspoň jedno povolanie, ktoré podľa vás nebude existovať o 10-20 rokov vďaka vplyvu robotizácie a automatizácie. <p>Otázky je pritom možné položiť naraz alebo postupne a každú zvlášť vyhodnotiť s našimi informáciami v prezentácii.</p>	Snímka č. 12
3 min.	Rozdať letáky o duálnom vzdelávaní a opýtať sa čo najviac žiakov, čo si zapamätali z hodiny. Ideálne je zopakovať webstránku www.potrebyovp.sk .	
3 min	Na záver sa opýtať žiakov, koho zaujal/ kto zvažuje štúdium v SDV, resp., kto by mal záujem o exkurziu.	Snímka č. 21 Letáky, vizitky
1 min.	Záver, poďakovanie za spoluprácu, rozlúčenie sa so žiakmi.	

Čas: 45 min.

Maximálny počet žiakov: 30

Vybavenie: počítač, projektor

Pomôcky: pracovné listy, perá, potenciálne odmeny pre najšikovnejších študentov, letáky

Komunikácia s rodičmi

Rodičia /zákonní zástupcovia žiakov sú zvyčajne v súčasnosti veľmi zaneprázdnení. Od RZ to vyžaduje aktívny a tvorivý prístup ako ich zaujať a hlavne ako s nimi robiť rozhovory o ich deťoch a o budúcom smerovaní ich detí tak, aby deti robili to, čo ich zaujíma a na čo majú schopnosti.

Motivačné rozhovory a rozhovory orientované na riešenie možno robiť aj s rodičmi, prípadne s rodičmi a ich deťmi spolu. Rodič môže viesť rozhovor so svojím dieťaťom a môže tak urobiť aj doma, ak RZ poskytne materiál – otázky, ktoré majú spolu prebrať a pridať informácie o systéme duálneho vzdelávania.

Ak kariérový / výchovný alebo školský poradca dobre spolupracuje s triednymi učiteľmi – môže ich požiadať, aby rozhovory zadali deťom ako domácu úlohu s tým, že triedny učiteľ overí, či rozhovory prebehli.

Alternatívne je možné, aby pri zvolaní rodičovského združenia alebo mimoriadneho rodičovského združenia realizovali rozhovory rodičia so svojim deťmi – v takomto prípade učiteľ môže urobiť reflexiu o tom, čo sa rodič / zákonný zástupca dozvedel nové o svojom dieťati.

Ďalšie tipy na prácu s rodičmi:

- Prostredníctvom výchovných/kariérových poradcov a triednych učiteľov komunikujte pravidelne s rodičmi, napríklad im môžete vytvoriť a posilať regionálny newsletter o duáli, informujte ich o možnostiach konzultácie v duál pointoch a organizujte pre rodičov (aj rodičov so žiakmi) rôzne tvorivé aktivity – v dual pointoch, na školách a u zamestnávateľov.
- Newsletter by mal byť orientovaný na rodičov, zrozumiteľný a prispôsobený podľa sociálneho postavenia rodičov/ekonomického statusu rodiny.
- V rozhovore aj písomnom kontakte sa vyhýbajte odborným termínom, používajte hovorovú reč.
- Snažte sa nájsť pre rodičov vhodný čas, aby sa mohli zúčastniť rôznych aktivít.
- Získavajte spätnú väzbu od rodičov, zbierajte ich názory všade, kde je to len možné.
- Pozývajte rodičov, aby predstavili svoje povolania, napr. na triednických hodinách, alebo tematických vyučovacích hodinách.
- Podnecujte rodičov, aby vytvorili možnosti pre jednotlivých žiakov zúčastniť sa v ich práci (tzv. tieňovanie – žiak sleduje bežný život v danom povolaní tým, že sprevádza odborníka pri vykonávaní jeho bežnej dennej činnosti v danom povolaní).
- Zvážte spôsob ako zverejňovať aktuálne informácie rodičom v regiónoch (na dostupných webových stránkach SDV alebo na web stránkach škôl, kde je to možné (po dohode s riaditeľom školy).
- Organizujte aktivity pre rodičov žiakov, ktorí zvažujú vstup do systému duálneho vzdelávania (aktivity ako sú stretnutia so zamestnávateľmi, zástupcami SOŠ, exkurzie k zamestnávateľom a pod.).
- Vytvorte fotogalériu z exkurzií, dní otvorených dverí alebo z predstavovania stredných odborných škôl.
- Vyžiadajte z regionálnych firiem s SDV fotodokumentáciu s ich vizuálnym materiál a vytvorte nástenky, prípadne vytvorte “panely” pri ktorých bude RZ prítomný počas rodičovských združení, aby sa rodičia mohli zastaviť a osobne sa informovať o možnostiach a výhodách štúdia v SDV.

Diskutujte s riaditeľom, kariérovým poradcom a triednymi učiteľmi aká stratégia by bola na danej škole účinná pre propagáciu SDV v regióne.

Vedenie rozhovoru

Pri komunikácii s rodičmi dbáme na metodicky správne vedený rozhovor.

Metodické požiadavky na rozhovor po stránke formálnej:

- Rozhovor má vždy dve časti: **prípravnú a realizačnú**.

Prípravná časť zahŕňa:

- Rodičov pozveme na stretnutie do školy telefónom alebo písomne, podľa témy závažnosti rozhovoru. Dbáme na to, aby sme dodržali možnosti vzhľadom k ich pracovným povinnostiam alebo vzdialenosti bydliska.
- Premyslíme obsah rozhovoru vzhľadom na cieľ stretnutia, môžeme si pre vlastnú potrebu otázky pripraviť písomne, ale pri rozhovore je nepoužívame, ani si nerobíme poznámky. Z etických dôvodov nepoužívame pri rozhovore s rodičmi diktafón.
- Pokiaľ by bolo potrebné, pripravíme portfólio prác žiaka.
- Premyslíme nadviazanie kontaktu so zreteľom k individualite rodičov.
- Pre rozhovor zaistíme vonkajší pokoj bez prítomnosti iných učiteľov.

Podmienky realizačných častí rozhovorov :

- Akýkoľvek rozhovor s rodičmi musí byť vedený v neautoritatívnom duchu. Rodičov privítame podľa spoločenských pravidiel a usadíme. Vysvetlíme dôvod stretnutia.
- Rodičov uistíme o dôvernosti rozhovoru.
- Otázky formulujeme stručne, zrozumiteľne a konkrétne.
- Nepoužívame odborné výrazy alebo cudzie slová.
- Za každých okolností sme taktní, trpezliví a vládni.
- Aktívne načúvame, to znamená, že sme v neustálom zrakovom kontakte s hovorcom a dávame mu najavo, že počúvame prikyvovaním, doplňujúcimi otázkami a zopakovaním základných myšlienok, ktoré nám oznámili. Avšak nikdy im "neskáčeme" do reči.
- Nenecháme sa odvieť od témy, obratne smerujeme rodičov k odpovedi.
- Počítame s tým, že údaje môžu byť zo strany rodičov skreslené s úmyslom niečo zatajiť, nepresnou pamäťou či citovým rozpoložením.
- Vyvarujeme sa unáhlených záverov a hodnotenie pod vplyvom sympatie alebo nesympatie k rodičom.

Na záver je vždy potrebné zhrnúť získané informácie a dohodnúť sa na postupe, ktorý zabezpečí zmenu postoja k duálu.

- Navrhujeme ďalší termín stretnutia.
- Nabudúce pozveme k rozhovoru aj žiaka.
- Poďakujeme rodičom za ústretový postoj a spoločensky taktne sa rozlúčime.

Informačné zdroje

- 1) ANDERSON, E. W. et al. (2004). *Customer Satisfaction and Share Holder Value*. Journal of Marketing, 68, 172-185.
- 2) BOOHER, D. (1994). *Communicate with Confidence*. McGraw-Hill, 413 s.
- 3) ČAPEK, R. (2018). *Moderní didaktika: Lexikon výukových a hodnotících metod*. Grada Publishing, 608 s.
- 4) FOSKETT, N. H., & HESKETH, A. J. (1997). *Constructing choice in contiguous and parallel markets: young people's responses to the new post-16 market place*. Oxford Review of Education, 23(3), 299-319.
- 5) GÖRTZ-BROSE, K. - HÜSER, H. (2006). *Zum Einfluss von Eltern auf das Berufswahlverhalten von Jugendlichen*.
- 6) HARGAŠOVÁ, M. a kolektív. (2009). *Skupinové poradenství*. Grada publishing. Dostupné na: <https://books.google.sk/books?id=3ilJVxvwRW8C&printsec=frontcover&dq=inauthor:%22Marta+Harga%C5%A1ov%C3%A1+a+kolektiv%22&hl=sk&sa=X&ved=0ahUKewj7zNaB8cHkAhVEyaQKHWW1CdoQ6wEIHZA#v=onepage&q&f=false>.
- 7) HIRSCHI, A. - NILES, S. G. - AKOS, P. (2011). *Engagement in adolescent career preparation: Social support, personality, and the development of choice decidedness and congruence*. Journal of Adolescence , 34, 173-182.
- 8) HLAĐO, P. (2012). *Informační zdroje, informace a jejich efektivita při rozhodování žáků středních škol o další vzdělávací a profesní dráze*. [Information Sources, Information, and Their Effectiveness in Determining Secondary School Students' Choices of Further Educational Pathway and Careers]. Lifelong Learning – celoživotní vzdělávání, roč. 2, č. 2, s. 19–39.
- 9) HLAĐO, P. – HLOUŠKOVÁ, L. - LAZAROVÁ B. (2018). *Kariérová adaptabilita žáků absolventských ročníků ve středním odborném vzdělávání v kontextu kariérově - specifického rodičovského chování*. In Transdisciplinarita v pedagogických vědách : XXVI. ročník konference České asociace pedagogického výzkumu, 12. – 14. září 2018, Zlín. Dostupné na: <https://www.muni.cz/vyzkum/publikace/1439336>.
- 10) HLAĐO, P. - HLOUŠKOVÁ, L. - LAZAROVÁ B. (2018). *Využívání služeb kariérového poradenství a jeho souvislost s kariérovou adaptabilitou žáků*. In Evropská konference "Celoživotní kariérové poradenství v lokální a globální síti", 23.–24. 11. 2018, Hradec Králové. Dostupné na: <https://www.muni.cz/vyzkum/publikace/1472680>.
- 11) MILLER, W. R. - ROSE, G. S. (2009). *Toward a theory of motivational interviewing*. American Psychologist, 64, s. 527-537.
- 12) MUSILOVÁ, M. *Specifika komunikace učitele s rodiči a zástupci žáka, studijní text k projektu Efektivní adaptace začínajících učitelů na požadavky školské praxe*. Dostupné na: http://oldwww.upol.cz/fileadmin/user_upload/PdF/veda-vyzkum-zahr/2016/seminare/Specifika_komunikace_ucitele_s_rodici_a_zastupci_zaka.pdf.
- 13) OTTO, L. B. (1995). *Helping Your Child Choose a Career*. USA, JIST Works Inc.
- 14) PLAMÍNEK, J. (2007). *Tajemství motivace*. Grada Publishing 2007, 128 s.
- 15) Projekt HELPTECH. *Metodika podpory komunikace školy s rodiči a prevence předčasných odchodů ze vzdělávání*. Registrační číslo CZ.1.07/1.1.00/14.0152. Dostupné na: <https://srjaromer.cz/wp-content/uploads/Metodicka-podpora-komunikace-s-rodici.pdf>.

- 16) Štátny inštitút odborného vzdelávania. (2015). *Systém duálneho vzdelávania – manuál pre zamestnávateľa, strednú odbornú školu a zriaďovateľa školy*. Bratislava, Národný projekt: Rozvoj stredného odborného vzdelávania. Dostupné na:
<http://www.szk.sk/content/szk/files/vzdelavanie-a-odborna-sposobilost/system-dualneho-vzdelavania/02-1-manual-pre-sos-zriadovatela.pdf>.
- 17) The Pennsylvania Child Welfare Resource Center. *Solution focused intervention skills and questions*. Dostupné na:
http://www.pacwrc.pitt.edu/Curriculum/301EngggClntsFrmAnSBSFPrspctv/Hndts/HO_9_Solution_focused_skills_and_questions.pdf.
- 18) WHITE, J. (2007). *Wellbeing and Education: Issues of Culture and Authority*. The Journal of Philosophy.

Prílohy

Príloha č. 1 Prezentácia

The slide features a logo at the top center with the text "DUÁLNE vzdelávanie" and "praxu študuj zarábaj". Below it, the main title "SYSTEM DUÁLNEHO VZDELÁVANIA" is written in large, bold, dark letters. Underneath the title, a yellow banner contains the text "ROZHODUJEŠ SA, ČO ĎALEJ?". At the bottom, there are logos for the European Union, SIOV, the Ministry of Education, Science, Research and Sports of the Slovak Republic, and TRANSFER Slovensko. Below these logos, a small paragraph states that the project is supported by the European Social Fund and the European Regional Development Fund. At the very bottom, three website URLs are listed: WWW.MINEDU.SK, WWW.DUALNYSYSTEM.SK, and WWW.ESF.GOV.SK.

DUÁLNE
vzdelávanie
praxu študuj zarábaj

SYSTEM DUÁLNEHO VZDELÁVANIA

ROZHODUJEŠ SA, ČO ĎALEJ?

EUROPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

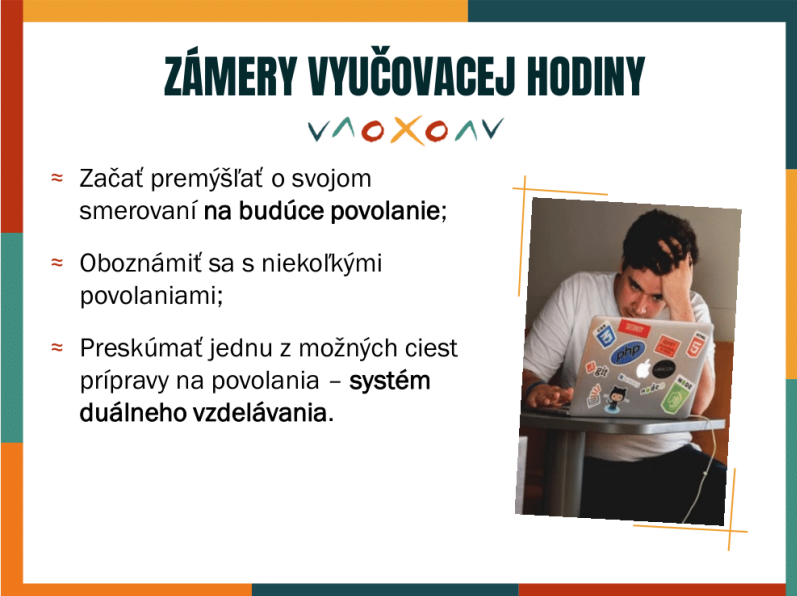
SIOV
slovenský inštitút
odborného
vzdelávania

MINISTERSTVO
EDUKÁCIE, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

TRANSFER Slovensko®
Spol. s r. o.
Centrum vzdelávania masovo
spolu si poradíme

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja
v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

WWW.MINEDU.SK WWW.DUALNYSYSTEM.SK WWW.ESF.GOV.SK

The slide has a title "ZÁMERY VYUČOVACEJ HODINY" in large, bold, dark letters, with a colorful logo "V A O X O A V" below it. To the left of the image, there is a list of three objectives, each preceded by a double arrow symbol. To the right, there is a photograph of a young man sitting at a desk, looking at a laptop with a frustrated expression, his hand on his forehead. The laptop has several stickers on it.

ZÁMERY VYUČOVACEJ HODINY

V A O X O A V

- ≈ Začať premýšľať o svojom smerovaní **na budúce povolanie**;
- ≈ Oboznámiť sa s niekoľkými povolaniami;
- ≈ Preskúmať jednu z možných ciest prípravy na povolania – **system duálneho vzdelávania**.

ČÍM SOM CHCEL(-A) BYŤ AKO DIEŤA?

- ≈ Prezrad'te, čím ste chceli byť ako dieťa.
- ≈ Na aké povolanie ste sa najčastejšie hrávali?

ČÍM CHCÚ BYŤ DETI V...

ČÍNA

AUSTRONAUT	56 %
učiteľ	52 %
hudobník	47 %
profesionálny športovec	37 %
vlogger/youtuber	18 %

VELKÁ BRITÁNIA

VLOGGER/YOUTUBER	30 %
učiteľ	25 %
profesionálny športovec	21 %
hudobník	18 %
astronaut	11 %

USA

VLOGGER/YOUTUBER	29 %
učiteľ	26 %
profesionálny športovec	23 %
hudobník	11 %
astronaut	19 %

CELOŽIVOTNÝ ROZVOJ KARIÉRY

- ≈ **Kariéra** = cesta k povolaniu alebo povolaniam
- ≈ Vytvára sa celý život
- ≈ 50% povolaní, ktoré budú vznikáť v najbližších 20 rokoch **dnes ešte nepoznáme,**
- ≈ Je možné, že za život zmeníme **niekoľko povolaní,**
- ≈ Povolania elektrikár, stolár, kuchár... budú existovať, no určite sa zmení spôsob ako budú vykonávané

AKTIVITA: ČÍSLA

DŮLEŽITOST ZÍSKAVANIA SKÚSENOSTÍ

- ≈ Ako ste pracovali v prvom kole?
- ≈ Zmenili ste niečo v druhom kole? Spôsob práce, alebo toho, kto krúžkoval?
- ≈ Prečo sú výsledky v druhom kole väčšinou lepšie?

SYSTEM DUÁLNEHO VZDELÁVANIA

- ≈ **Duálny systém** je systém odborného vzdelávania s prepojením teoretického a praktického vzdelávania u zamestnávateľa.
- ≈ Praktické vzdelávanie na pracovisku praktickej prípravy **vedie skúsený inštruktor**, ktorý má na starosti najviac dvoch-troch žiakov.
- ≈ **Žiaci dostávajú motivačné štipendium**, a tiež ostatné benefity ako zamestnanci (pracovné odevy a pomôcky, stravné, príplatok na cestovné a i.)

**AKTIVITA:
CHCEM ÍŠŤ DO DUÁLU!**

**AKTIVITA:
ONI UŽ V DUÁLE SÚ!**

VIDEO

POVOLANIA, KTORÉ ZANIKLI

V A O X O A V

ZAŽINAČ LÁMP

V A O X O A V

SPOJOVATEL'

V A O X O A V

ĽUDSKÝ BUDÍK

V A O X O A V

MLIEKAR

V A O X O A V

PREDČÍTAČ V TOVÁRNI

V A O X O A V

POVOLANIA, KTORÉ PRED 10-TIMI ROKMI NEEKISTOVALI

V A O X O A V

- ≈ vývojár aplikácií
- ≈ vodič Uberu
- ≈ manažér sociálnych médií
- ≈ youtuber/vlogger
- ≈ operátor dronov

Zdroj: <https://www.weforum.org/agenda/2016/06/10-jobs-that-didn-t-exist-10-years-ago/>

NAJOHROZENEJŠIE POVOLANIA NÁSTUPOM AUTOMATIZÁCIE

- ≈ telemarketér
- ≈ opravár hodín
- ≈ úverový špecialista
- ≈ pokladník
- ≈ taxikár
- ≈ kuchár vo fast-foode

Zdroj: https://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/downloads/academic/The_Future_of_Employment.pdf

NAJMENEJ OHROZENÉ PRACOVNÉ POZÍCIE

- ≈ pracovníci v zdravotníctve a sociálni pracovníci
- ≈ pracovný psychológ
- ≈ výživový poradca
- ≈ lekár a chirurg
- ≈ kňaz
- ≈ farmaceut

Zdroj: https://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/downloads/academic/The_Future_of_Employment.pdf

INFORMÁCIE O POVOLANIACH A ZAMESTNÁVATEĽOCH S SDV V REGIÓNE

WWW.DUALNYSYSTEM.SK

WWW.POTREBYOVP.SK

Priloha č. 2 Pracovní list 1

33 69 41 51 27 15 7
53 37 29 73 59 23 11
65 61 21 17 63 47 3 71
57 45 1 9 67 31
49 75 55 19
77 25 13 5 79 35 43
72 64 36 6 14 26
44 48 56 32 10 22 50
20 24 76 68 70 2 54 62
16 4 40 30 46
8 12 60 42 18 34 74
28 52 80 66 38 78 58

CHCEM ÍŠŤ DO DUÁLU!

AKO NA TO?

Dole vidíš všetky potrebné kroky na to, aby si aj ty mohol **zarábať už počas strednej školy**.

Neznie to cool? **Duálne vzdelávanie** ti to umožní!

Zoraď kroky podľa toho, ako za sebou nasledujú a zisti **ako vstúpiť do duálneho vzdelávania**.

Rozhodni o svojej budúcnosti už teraz!

Potvrdenie priložiť k prihláške na štúdium a absolvovať prijímačky pred nástupom do školy

Študovať, praxovať, zarábať

Uzatvorenie učebnej zmluvy

Navštíviť www.potrebyovp.sk a pozrieť si ponuku učebných miest

Vybrať si zamestnávateľa, kontaktovať ho a prejavíť záujem o absolvovanie duálneho vzdelávania

Podat' si prihlášku na strednú školu, ktorá je priradená k zamestnávateľovi

Nástup na strednú školu

Vybrať si oblasť, ktorá ťa zaujíma a odbor, ktorý by si chcel študovať

Absolvovať výberový proces u zamestnávateľa a získať od neho potvrdenie o výbere žiaka pre uzatvorenie učebnej zmluvy

ONI UŽ V DUÁLI SÚ!

MÔŽEŠ BYŤ AJ TY!

Zamestnávateľa:

SHERATON
Bratislava Hotel

DOPRAVNÝ PODNIK
BRATISLAVA

TATRA BANKA

Rovinka

BILLA

Duálne vzdelávanie na Slovensku nie je žiadnou novinkou a jeho výhody každoročne využívajú stovky žiakov, ktorí študujú, **praxujú** a **zarábajú** v stovkách zapojených firiem z rôznych oblastí.

Vieš priradiť školu k firme, s ktorou v rámci duálneho vzdelávania spolupracuje?

Stredné školy:

- 1 SOŠ obchodu a služieb Sklenárova 1, Bratislava - Ružinov
- 2 Hotelová akadémia Mikovíniho 1, Bratislava - Nové Mesto
- 3 SOŠ Jána Jonáša 5, Bratislava - Devínska Nová Ves
- 4 Obchodná akadémia Dudova 4, Bratislava - Petržalka
- 5 Obchodná akadémia Račianska 107, Bratislava - Nové Mesto
- 6 SOŠ dopravná Sklenárova 9, Bratislava - Ružinov
- 7 SOŠ - IT Hlinícka 1, Bratislava - Rača